

Wat is er nodig om in De Pas fijn te wonen, nu en in de toekomst. Dat staat centraal bij Wijkaanpak De Pas. In de wijkaanpak werken bewoners, Gemeente Winterswijk, De Woonplaats en betrokken organisaties samen aan een wijk waar u zich thuis voelt.

Actief de herfst in!

We hopen dat iedereen een fijne zomer heeft gehad! Voor ons weer de hoogste tijd om een nieuwsbrief uit te brengen. De herfst heeft zijn intrede gedaan, dus een paar goede tuintips voor het najaar mogen niet ontbreken. Ook zijn bewoners in de wijk weer actief geweest, dus daar vertellen we graag meer over. Wij hopen u weer veel te zien in de wijk en laat ons vooral weten als u vragen heeft. Wij zijn er graag voor u!

#UitDePas woning

Openingstijden - alleen op afspraak!

Dinsdag	13.00 tot 19.00 uur
Woensdag	09.00 tot 12.00 uur
Vrijdag	09.30 tot 12.00 uur

Afspraak maken?

📞 Alma - 06 39 84 43 22

📞 Ingrid - 06 51 60 54 34

✉ uitdepas@wwijk.nl

INHOUD

02. Voorwoord
02. De Pas opgeruimd de herfst in
03. Groene Tuin Actie, doe mee!
03. Pasklare oplossing voor natuurlijk tuinieren
04. Interview Hanna Rave-Loupatty

05. Proeftuin bij UitdePas woning
06. Ondertussen in de Pasbrink
07. Avondwandeling door de wijk
07. Prikbord van de wijk:
 - Tip van ROVA
 - Het leven in De Pas

Voorwoord Ellen Klein Gunnewiek

Wat mogen we stiekem toch nog genieten van een prachtig najaar tot nu toe. We bevinden ons inmiddels in oktober, temperaturen onder het vriespunt kennen we nog niet. De zon in je gezicht, nog met t-shirt naar je werk en met de korte broek op kop in de tuin kunnen werken. Dat is toch wel genieten moet ik eerlijk zeggen. Zeker nu de omgangsregels in Nederland sinds 25 september wat soepeler zijn geworden. De sportvelden bij Jaspers staan op de trainingsavonden weer vol, we hebben soms weer een feestje of verjaardag en werken op kantoor mag weer. Wat fijn dat dit kan! We praten jullie in deze nieuwsbrief dan ook graag bij over alle activiteiten in de wijk.

De bewoners in de wijk en het UitdePas team zijn afgelopen tijd druk in de weer geweest. Zo hebben de bewoners in de Pashegge op een ludieke manier afscheid genomen van postbode Hanna en was er een

klein groepje actief op World Cleanup Day. Ook hebben we in deze nieuwsbrief wat tips voor meldingen in de openbare ruimte, kunt u meedoen aan de 'Groene Tuin Actie' en infomeren wij u over de avondwandeling die we voor verlichting van de Pashegge en Pasbree hebben gehouden.

“ Ik wens u weer veel leesplezier en tot ziens in de Pas! ”

Projectleider
Ellen Klein Gunnewiek

De Pas opgeruimd de herfst in

Zaterdag 18 september was het World Cleanup Day. Ook in De Pas was er die dag een schoonmaakactie. De opkomst was niet erg groot, maar er werd wel hard gewerkt. Ook waren er goede gesprekken bij de koffie.

Helma en Truus lopen sinds de vorige schoonmaakactie regelmatig te 'prikken' in de wijk. Het valt ze op dat de wijk wel wat schoner wordt en er minder plastic flessen liggen. Ook zien zij vaak gezinnen met kinderen die ook opruimen. In de Pasbrink is ook elke maand een groepje 'prikkers' actief. Lydia en Ben waren er tijdens de schoonmaakactie ook bij om de buitenrand in de Pashegge wat netter te maken. Ineke, helaas ontbreekt ze op de foto, kwam al snel terug met een volle zak rommel.

Bedankt 'prikkers'! En misschien zijn er de volgende keer meer mensen die willen helpen om zwerfafval op te ruimen.

Groene Tuin Actie, doe mee!

Wilt u ook uw tuin, oprit of gevel groener maken? En zo meehelpen om de wijk klimaatbestendiger te maken? Dit is uw kans! Doe mee met de 'Groene Tuin Actie' van de klimaatcampagne 'Klimaatwijs Winterswijk'. U kunt gratis een ontwerpadvies voor uw tuin krijgen, maar ook gratis plantmateriaal en afvoer van stenen. Alle bewoners uit De Pas met zowel een koop- als huurwoning, die meer dan 4 vierkante meter van hun tuin willen ontsteden, kunnen meedoen.

Hoe werkt het?

Maak foto's van de plek in uw tuin die u wilt vergroenen. Loop daarna binnen bij Centrum Duurzaam Winterswijk (Mevr. Kuipers-Rietbergplein 1) of mail naar klimaatwijs@winterswijk.nl. U wordt vervolgens geïnformeerd over de vervolgstappen en voert zelf het werk uit.

Wilt u advies en hulp van groenadviseur Jan?

Groenadviseur Jan Bent van Wenninkhof kan samen met u een gratis tuinontwerp maken en u ook helpen met het invullen van het aanvraagformulier. Maak een afspraak via telefoonnummer ☎ 06 - 53 83 35 12.

Gratis tuinontwerp

Meer informatie en voorwaarden

Meer informatie over de Groene Tuin Actie vindt u op www.klimaatwijswinterswijk.nl

Of neem telefonisch of per mail contact op met Centrum Duurzaam Winterswijk
☎ 0543 - 543 100
✉ klimaatwijs@winterswijk.nl

De Groene Tuin Actie is een initiatief van de gemeente Winterswijk en wordt mede mogelijk gemaakt door de Provincie Gelderland en Waterschap Rijn en IJssel.

Pasklare oplossing voor natuurlijk tuinieren

Het najaar staat voor de deur. Het seizoen van de prachtige rode, gele en oranje tinten en blad, heel veel blad. Dit blad is super nuttig! Het is een eenvoudige en doeltreffende manier om de bodem vruchtbaar te houden. Laat daarom het blad tussen de planten zo veel mogelijk in de tuin liggen. Dit is namelijk een natuurlijke bescherming tegen de vrieskou en zorgt ervoor dat er minder onkruid in de tuin komt en de grond vruchtbaar wordt.

Voor het gazon en de terrassen is het niet goed om een dikke laag blad te laten liggen. Dit blad kan op de groentetuin, bloemborders of rond bomen en struiken geveegd worden. Deze laag kan niet dik genoeg zijn op deze plekken. Een ander voordeel is dat een laag blad in de tuin een mooie schuilplaats is voor allerlei dieren en insecten. Vogels als de merel wroeten graag tussen het

blad op zoek naar wormen en andere beestjes. De egel overwintert graag op een rustige plaats onder een ruime laag blad en eet als dank graag de naaktslakken in uw tuin op. Nog belangrijker dan de beestjes en vogels boven de grond zijn alle beestjes onder de grond. Het bodemleven wordt werkelijk gevoed door al het organische materiaal dus ook blad is eten voor schimmels, mijten, bacteriën en nog veel meer.

Er is nog een reden om het blad te laten liggen. U houdt tijd over! Het blad composteert bijna geheel gedurende de winter en in het voorjaar hoeft u alleen nog de onverteerde resten naar de composthoop te brengen

Postbezorger Hanna mist De Pas, en andersom

Als Hanna Rave-Loupatty vanuit de stromende regen de UitdePas-woning aan de Pashegge 148 binnenkomt, breekt de zon door. Als postbode nam ze, na bijna 10 jaar lief en leed gedeeld te hebben met de bewoners, afscheid van De Pas. En hoe. Zo stralend als zij is, zo hartelijk werd ze uitgezwaaid. “Ik werk nu in de zorg, maar dit is de leukste baan die je je kunt wensen en in De Pas wonen geweldige mensen”, aldus Hanna. Lees gauw verder over haar bevindingen en avonturen in de wijk.

Geforceerde stop

Helaas liet de artrose in Hanna's knieën het in het vroege voorjaar niet meer toe dat ze nog langer vier uur op een dag post kon bezorgen. Als het aan de fitte 61-jarige lag, wilde ze nog wel 20 jaar door. “Dit was echt de beste baan voor mij. Ik heb ook gewerkt als typiste en het poetsen van huizen een tijdje gecombineerd met 'de post'. Maar de sneeuw van afgelopen februari heeft mij de das omgedaan. De pijn in mijn voeten en knieën werd ondraaglijk en op advies van de medisch specialist moest ik stoppen. Wel met pijn in mijn hart hoor! Toen ik het aan sommige bewoners had verteld, ging het nieuws als een lopend vuurtje rond in De Pas.”

Afscheid met allure

“Ik ben op mijn laatste werkdag echt in de watten gelegd door de wijkbewoners. Als ik terugdenk aan al die bloemen, cadeautjes en kaartjes, krijg ik nog kippenvel”, bekent Hanna. “Op die bewuste vrijdag ben ik begonnen bij de Pasbree. Ik was de bocht nog niet om of ik hoorde: 'Daar is ze', vervolgens renden er mensen naar mij toe met cadeaus en wat ik wat al niet meer. Mijn man had me op het hart gedrukt om die dag toch echt om 15.30 uur thuis te zijn, want ik wilde nog wel eens uitlopen... En ik dacht nog: 'oh ik loop nu al achter in de tijd, ik ga dat nooit redden'. Uiteindelijk stond er gewoon een limousine voor me klaar en werd ik met een rode loper onthaald. Dat verzin je toch niet, zo'n filmsterrenbehandeling.”

Sociale Hanna

Hanna woont met haar man op de Hoge Wieber in Winterswijk, samen hebben ze vijf kinderen. Ze zorgt nu ook veel voor haar kleinkinderen en staat midden in het leven. Als dochter in een gezin van 13 kinderen heeft ze haar sociale antenne flink ontwikkeld. “Mijn vader overleed jong en ik heb zo'n bewondering voor mijn moeder. Hoe 'opgeruimd' zij was in haar hoofd en in ons huis; ongelooflijk. Er was bij ons thuis altijd levendigheid, daar houd ik van”, legt ze uit. Dit gevoel herken ik als ik door de wijk loop. Mensen komen makkelijk bij mij om een praatje te maken, of echt hun verhaal te vertellen. Van de ruim 450 adressen heb ik in de loop der jaren, met iedereen wel eens gepraat. Hoe dat komt? Ik toon belangstelling en bied graag een luisterend oor. Wanneer iemand overleden was, belde ik bij het bestellen van de eerste rouwkaarten even aan, om persoonlijk te condoleren. Het gebeurde ook dat ik iemand moest waarschuwen wanneer ik iets onbetrouwbaars zag. Soms moest ik wel eens een grens stellen, maar het is de toon die de muziek maakt, toch?” vult ze aan met pretoogjes. “Ik had graag een studie op sociaal gebied gedaan. Maar dankzij mijn levensloop ben ik door schade en schande wijs geworden, met liefde overigens.”

Doolhof...

“Voorheen heb ik op De Rikker gelopen en daarna kreeg ik De Pas in mijn schoot geworpen”, vertelt ze lachend. “Vanuit PostNL zocht men vaste postbezorgers voor De Pas. Aanvankelijk wilde ik de wijk niet, want ik vond de wijk zo groot. Het leek wel een doolhof. Ook vond ik sommige gedeeltes een beetje donker en er waren veel honden, waar ik eigenlijk bang voor ben. Toch had mijn planner mij deze wijk gegeven. Dus ik moest wel. Toen ik de looproute en de mensen in de wijk leerde kennen, ben ik het een heel fijne wijk gaan vinden.”

Pas op de plaats

Hanna omschrijft De Pas in de volgende drie woorden: mooi, gezellig en sociaal. Ze vindt het jammer dat er weinig banken zijn waar je even op kan zitten. “Voor mij als postbezorger is het wel lekker om af en toe even uit te rusten. Ook zijn er weinig schuilplekken, die heb je hard nodig tijdens een stortbui. Ik vind het over het al-

gemeen een rustige wijk, met uitzondering, van bepaalde gedeeltes, waar meer verkeer rijdt. Er wordt soms echt te hard gereden; maximaal 30 kilometer per uur is beter. Naast de rust, is het voor mij belangrijk dat de wijk mooi groen blijft, de aanplanting en de plantsoenen geven de wijk een vriendelijke uitstraling.”

Gezellige wijk

Wat Hanna opvalt in De Pas is dat de bewoners heel prettig met elkaar omgaan. “Ik kan het waarderen dat men samen gedeeltes van de plantsoenen mooi heeft gemaakt, vooral aan de Pashegge en Pasbrink. Mij viel het echt op dat in sommige straten de mensen nauwe contacten met elkaar onderhouden, zoals met Oud en Nieuw, samen oliebollen bakken en een drankje nuttigen. Ik vond het bijzonder aardig dat ook ik hiervoor uitgenodigd werd. Het mooiste dat ik als postbezorger in De Pas heb ervaren is het contact met de mensen. Af en toe werd ik zelfs uitgenodigd voor een kopje koffie, en een babbeltje hier en daar. Als het heel warm was, boden mensen mij ijsjes en drinken aan”, aldus een glunderende Hanna Rave.

"Lieve Pas-bewoners, hartelijk bedankt voor alle aandacht en cadeautjes. Wat ben in vreselijk verwend door jullie! Ik mis De Pas nu al. Groetjes Hanna"

Proeftuin bij de UitdePas woning

Bij de UitdePas woning is de voortuin helemaal leeg-gemaakt en één regenpijp afgekoppeld. Het regenwater kan nu in de voortuin lopen. De tuin wordt klimaat proof ingericht. Dit wordt samen met hoveniersbedrijf Wenninkhof gedaan. Dit wordt dan de proeftuin voor de wijk.

Ondertussen in de Pasbrink

Pasbrink-bewoner *Lydia van der Meulen* aan het woord

Er wordt af en aan gereden met bedrijfsbussen en vrachtwagens. De renovatie en verduurzaming is in volle gang. Dat dit niet altijd tot vrolijke gezichten leidt aan de kant van de bewoners is wel duidelijk. De straat is niet echt berekend op zoveel busverkeer. Ook het parkeren levert hier en daar problemen op. Maar.... uiteindelijk zal het verbetering brengen, dus we wachten geduldig, rijden om en blijven vriendelijk. Iedereen doet zijn best.

Begin augustus werd een van onze bewoonsters op haar 90e verjaardag verrast door een spontaan samengesteld koortje en werd meerstemmig toegezongen. Ook was er gezorgd voor een mooie bos bloemen om dit heugelijke feit op te luisteren. Ze genoot en heeft een fijne dag gehad te midden van haar familie.

Verder groeit en bloeit alles lekker in de groentetuin. Menigeen heeft al van de heerlijke courgettes, boontjes of snijbiet kunnen genieten. En.... ons tuinproject heeft zelfs de European Green Leaf Award in Finland gehaald! Het was de hekkensluiter van het filmpje van Angelique Krüger waarmee de delegatie Winterswijk zichzelf presenteerde (als mogelijke winnaar) voor de Award.

Geweldig dat wij, Winterswijkers, tot winnaar uitverkoren werden. Het maakt me nieuwsgierig waar het bij de prijs behorende geldbedrag aan besteed gaat worden. Het is in ieder geval bedoeld voor de uitvoering van initiatieven en maatregelen ter verbetering van de milieuduurzaamheid, zoveel is duidelijk!

In het kader van het milieu en het opschonen van onze leefomgeving was er eind september de World Cleanup Day. Ook het UitdePas-team had een actie georganiseerd, die echter door omstandigheden te laat in de publiciteit kwam. Of dat de reden was voor de uiterst geringe opkomst, slechts vier bewoners, weet ik niet maar het was wel wat bedroevend. De Pasbrink-groep had zelf ook wat georganiseerd en zodoende is de Pasbrink en de tuin in ieder geval weer opgeschoond.

De herstructureringsplanning voor de Pasbrink is in volle gang, er wordt overlegd, teruggekoppeld, getekend en weer overlegd. Een heel proces waar iedereen zo veel mogelijk bij betrokken en op de hoogte gehouden wordt. Het wordt vast mooi. Onze wensen voor een koffieplek en tuin zijn hierin geïntegreerd, heel mooi. Ons straat-koffie-uurtje, iedere laatste zaterdag van de maand om 11.00 uur, is voor enkelen een vast ontmoetingsmoment geworden. Er wordt wat afgekletst, nieuwtjes uitgewisseld, gelachen en plannen gemaakt. Vanaf nu hebben we ook heuse burenkoffie-mokken, dankzij een actie van een van de bekende koffiemarken.

Het wordt herfst, de bomen veranderen langzaam van kleur, het is definitief frisser buiten. De zomer is alweer voorbij. Een burengroeten vanaf de Pasbrink!

Heeft u als Pas-bewoner ook nieuws uit uw straat? Stuur uw artikel dan naar ✉ uitdepas@wwijk.nl

Avondwandeling door de wijk

De bewoners van De Pas mogen meebepalen welke straatverlichting er in hun straat komt. Op vier plekken in de wijk zijn vier verschillende soorten lantarenpalen geplaatst. Elke paal geeft aan andere soort lichtstraling. Op 28 september hebben diverse bewoners van de Pasbree en Pashegge een avondwandeling door de wijk gemaakt met Oscar van Vliet, de verlichtingsdeskundige

van de gemeente. Tijdens de wandeling vertelde Oscar meer over de voor- en nadelen van de verlichting. Op basis van alle reacties wordt gekeken waar de meeste voorkeursstemmen naar uitgaan in de straat. De bewoners van de Pasbrink en Pashof worden later dit jaar uitgenodigd om te laten weten welke straatverlichting zij graag willen.

Prikbord van de wijk

TIP van ROVA

Ligt er een tegel scheef? Is er een boom omgewaaid? Of straatverlichting kapot? U kunt dit heel eenvoudig doorgeven via de BuitenBeter App. Als u dit hier meldt, wordt het direct doorgegeven aan de ROVA. ROVA is verantwoordelijk voor het onderhoud van de openbare ruimte. U kunt de app downloaden via Google Play Store of de iTunes App Store op uw mobiele telefoon.

Het leven in De Pas

We willen zo veel mogelijk te weten komen over het leven in De Pas, van nu en van toen.

Daarom gaan we samen met bewoners in gesprek en halen we verhalen op over het karakteristieke van de wijk: Hoe is het om hier nu te wonen? Wat zijn waarden uit het verleden van De Pas? En hoe zie je die terug? Graag horen we ook uw verhaal. Wilt u meedoen? Stuur een e-mail naar: ✉ uitdepas@wwijk.nl.

